

3170 29/8/19

vediau

Numerò 12

www.unitatdaran.org

GÈR-HEREUÈR 2007

ECONOMIA

A la recerca d'alternatives

>> El Conselh Generau crea una comissió per abordar el futur del turisme a petició d'Unitat d'Aran

plana 4

ARAN

El gobierno aranés extiende su política del cheque

UAB
CEDOC
DIPÒSIT
E...Gnd

plana 6

TÈMA CENTRAU

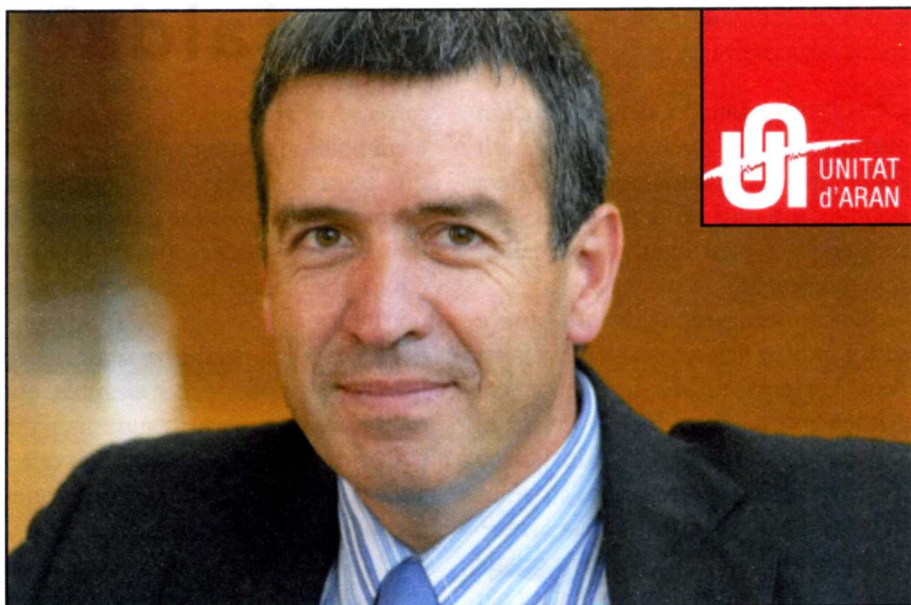
CONVENCION TÀ RENAUIR ERA POLITICA ARANESA

Nau i tempsi, nau govèrn

>> Unitat d'Aran apòste per limitar eth mandat deth Síndic e crear un registre public sus es béns des cargues

>> Paco Boya propòse reformar es Institucions tà daurir-les ath conjunt des ciutadans

plana 5

Paco Boya. En extrem superior dret, eth lògo d'UA.

vediau

Direccion: Amador Marqués Atés
 Wèb: <http://www.unitatdaran.org/vediau>
 Telefon: 973 642 393
 Correu electronic: vediau@unitatdaran.org
 Adreça: Molières, 2. Locau 5. 25530 Vielha
 Imprimís: Cevagraf SCCL - DL: B-14071-2006

opinion

nòms

+ Montilla, Llena i Boya

Paco Boya s'ha convertit, un altre cop, en el representant d'Aran a Catalunya. Quim Llena és el conseller dels Pirineus i José Montilla, el president de tots. Als tres, enhorabona.

editoriaus

Entà renauir era politica

UNITAT D'ARAN (UA) vò renauir era manèra de hèr politica e atau ac propòse en forma de convencion plan importanta entath futur deth partit. UA ei conscient qu'era societat càmbie e qu'ei de besonh abordar es nauï rèptes, coma melhorar eth benèster de toti es ciutadans, des dera innovacion, eth lideratge, eth dialòg e era participacion. Des d'un nau govèrn, en definitiva, qu'age es idies clares e un projècte illusionador capable

d'integrar ath conjunt dera societat, desterrant d'un còp eth sectarisme e era vision excludenta dera politica.

Eth rèpte ei de prumèr orde en un país petit coma eth nòste a on toti e cadun de nosati auem quauquarren a aportar en benefici deth conjunt. UA ja trebalhe en teishir complicitats e a partir d'ara, damb es eleccions a pròp, mèr qu'ac aurà de hèr entà arténher fin finau era confidança soficienta que li permete plasmar ena practica era sua propòsta de nau govèrn.

Qué modelo

LA FALTA de nieve ha encendido las alarmas pues la temporada ha sido dura especialmente para los hoteles, restaurantes, comercios, trabajadores y personal de pistas. Es más necesario que nunca buscar la diversificación de nuestra economía con alternativas sostenibles y que aporten valor añadido. Lamentamos una vez más la pasividad del gobierno aranés ante tan delicada situación y confiamos en que políticos y sociedad civil trabajen por un modelo más equitativo y estable.

**espaci
ARAN****XXI****De qué se n'arrís Mafalda?**

...DILHÈU DES donades dera abstencion electorau enes darrèrs eleccions ath Parlament de Catalonha, dilhèu dera definicion basica de democracia, que semble èster plan luenh dera realitat que mos entore.

Descontentament, apolitisme e sustot indiferéncia neurissen eth mistèri dera **Abstencion**. Mès interpretar era Abstencion ei coma sajar de cercar es claus ontologiques dera Santíssima Trinitat. En ues eleccions, qu'an volut díder es que non an volut díder arren?

Se parlam a nivèu estrictament politic (electorau) eth sentiment generalizat en

carrèr se vire en maufidança cap ath politic e era politica pr'amor qu'es espectatives que se pòden crear en ua campanha electorau qu'insevolha se transformen en hum un còp passadi es comicis. E qui n'a eth tòrt de tot açò? Donques toti l'auem un shinhou.

1. Eth politic per deishar-se amiar pera inèrcia deth poder e, per exemple, non cambiar ua lei electorau totauments injusta e discriminatòria qu'entre d'autes causes aurie de hèr acomplir toti es compromisi prenudi pendent era campanha...

2. Eth ciutadan que, immèrs en un individualisme a viatges desmesurat, hè

a passar en tot moment es pròpris interèssi dauant des collectius...

I a fòrça factors que faciliten era abstencion. Es politics, que se supause qkue mos an de representar, an ua imatge ben desparièra dera gent deth carrèr. Eth sòn lenguatge non ei coma eth nòste, non i mos sentem bric reflexadi ne representadi.

Tanpòc non podem pas escuèlher ara persona que volem que mos represente, ne empedir-ne era «destitucion», açò mos ac impause eth partit. Mos ac meten difícil, ei de besonh èster d'acòrd damb era

>>>

Bon 'ròlho', se vos platz

■ AMADOR MARQUÉS

| amarques@unitatdaran.org

Comence un an fòrça entretengut des deth punt de vista politic. Es eleccions de mai decidiran s'Aran merite alongar era dejà longa decada de personalisme convergent, que podem indentificar com a «barroerisme», o se per contra merite ua alternativa modèrna damb un projècte qu'apòste peth benèster, eth dialòg e era participacion.

Es causes non son facilles entà Unitat d'Aran perquè eth sistèma electorau s'aluenhe deth principi de

proporcionalitat, perquè tostemp còste des.hèir er entramat d'interèssi creadi ar entorn deth podèr, eca. Mès formar un nau govèrn ei non sonque desirable senon possible e

«Ua des claus der èxit ei que se mantenguen es formes e s'esvitèn es atacs personaus»

tanben probable. Ara mès que jamès, ara ei eth còp.

Ua des claus entà arténher era majoria soficienta ei qu'en periòde qu'encetam, surtot en campanha electorau, se mantenguen es formes e s'esvitèn es atacs personaus as quaus tendissen surtot aqueri qu'an fòrça a pèrder.

Es ciutadans d'Aran auem de besonh governants educadi, dialogants e dubèrti as palpitations des nau tempsi.

«Ei de besonh trabalhar transversaument entà potenciar era democràcia participativa e crear espacis dubèrts ath ciutadan»

>>>

politica deth partit e confidar en candidat.

Eth binòmi democràcia/partits seguís aguesta norma: A partits fòrti democràcia febla e a democràcia «saludabla» partits febles. O lèu lèu inexistent coma en cas d'Estats Units. Ei possible qu'aguest cas non sigue er exemple a seguir, mès deth sòn sistèma calerie avalorar coma, enes passades eleccions ath delà de votar Congrès e Senat, en fòrça estats es electors sigueren consultadi sus ahèrs ben diuèrsi coma era experimentacion damb celules mares, o es matrimònis entre òmosexuaus. Ua bona practica de participacion.

Ei evident qu'era democràcia ei cosustanciada as partits, totun es partits an de besonh democratizar-se.

Se parlam de participacion ciutadana a un nivèu mès generau vedem que, per exemple, accions coma eth voluntariat o er associacionisme son cada còp mès abituaus ena societat. Alavetz, ei possible estacar ua causa damb er auta? Ei a dèder, de quina forma se pòt implicar ara societat civila enes institucions publicques, enes ahèrs publicqs?

Era respòsta pensam se trape ena incorporacion deth ciutadan enes ahèrs mès sociaus. E en aguest punt es ajuntaments e eth municipalisme jòguen

un papèr primordiau. Ei de besonh trabalhar transversaument entà garantir aguesta participacion, començar a creir ena cultura dera participacion, potenciar era democràcia participativa e crear espacis dubèrts ath ciutadan

Dilhèu era classa politica a de començar a pensar naues formes de govèrn en un contèxte de granes henerècles sociaus e màgers interdependències. Eth principi de cooperacion pòt èster un bon procediment tà gèsser deth clòt. Cooperar vò dèder despartir es responsabilitats e priorizar es procediments formaus e informaus (dialòg e participacion ciutadana) peth dessús des estructures tradicionaus de podèr.

Quauqua mòstra d'autocritica de quauque dirigent politic pòt daurir camin en aguest sens. A veir...

■ www.aran21.blogspot.com
aranxxi@hotmail.com

A la recerca d'alternatives

La falta de neu ha tornat a posar en evidència la manca d'alternatives que l'economia aranesa pateix com a conseqüència del monocultiu blanc. Mentre el Govern d'Aran mirava cap a una altra banda, **Unitat d'Aran** ha hagut de prendre la iniciativa demanant la convocatòria d'un Ple extraordinari al Conselh Generau per crear una comissió específica que abordi la problemàtica amb membres del sector.

En sessió parlamentària, el diputat **Paco Boya** s'ha adreçat al conseller **Joaquim**

ACN

Reunió a Talam convocada el 17 de gener pel govern català per reorientar el sector.

Nadal amb motiu de les mesures que emprendreà la Generalitat danvant la crisi.

Nadal ha destacat la importància del Pla Director de les estacions de

munyanya com a instrument que va més enllà de mesures conjunturals.

Diversificar-se o morir

L'ARAN HA orientat la gairebé totalitat del sector vers l'esquí com a producte central de la seva oferta turística. Cal, però, treballar en la consolidació de nous productes i en la recerca de nous instruments de gestió turística on els empresaris i el

sector tinguin un paper més actiu i determinant. En aquests anys de desenvolupament intensiu a remolc de l'esquí, hem perdut un dels principals actius en què es fonamenten la gran majoria de recursos turístics: el paisatge.

«Cal consolidar un turisme de qualitat a través d'actius com el paisatge»

L'objectiu és garantir un turisme de qualitat. Hem d'afrontar aquest debat per garantir la creació de riquesa i molt especialment la creació d'oportunitats per als joves que vulguin continuar vivint a la muntanya.

Els valors del paisatge formen part d'un nou concepte de turisme.

tèma centrau

■ CONVENCION POLITICA D'UNITAT DARAN ■

Nau i tempsi, nau govèrn

Unitat d'Aran propòse renauir era politica limitant eth mandat deth Síndic e daurint es Institucions ath conjunt des ciutadans

Bèth temps a qu'Unitat d'Aran (UA) a encetat ua reflexion a favor d'ua auta manèra d'exercir era politica. Er objectiu ei daurir-se ara

societat damb era participacion e era transparéncia enes institucions. En forma de convencion, UA propòse limitar eth mandat deth

Síndic atau coma convertir eth Conelh Generau ena vertadera sedença de representacion territorialiu e de debat.

Era apòsta d'UA pera bona governança d'Aran passe per «dignificar era figura deth Síndic/a coma maximom representant d'Aran damb un lideratge fòrt peth dessus dera luta partidista diària». Ua des propòstes mès remarcables deth document *Nau i tempsi, nau govèrn* ei era de «redactar un còdi etic aplicable as persones qu'assomissen responsabilitats de govèrn entà evitar cassi de conflicte d'interèssi» e crear «un registre public sus eth patrimoni des cargues».

Sedença deth Conselh Generau d'Aran.

Despús d'ua anàlisi critica damb «es vielhes formes» que regissen eth govèrn d'Aran, coma era manca de

projècte e dialòg, UA se mèt que coma objectius prioritaris era coordinacion e era transversalitat tant

damb era societat civil coma damb es autes administracions (Ajuntaments e govèrns d'uns auti àmbits).

Era ora deth lideratge

Eth secretari generau Paco Boya a explicat que, damb aguesta convencion, Unitat d'Aran «pren eth rèpte de superar visions excludentes dera politica aportant innovacion,

creativitat, dialòg e lideratge entà passar der autoritarisme ara participacion democratica des ciutadans en un país qu'a de besonh naues formes e nau govèrn».

-----
aran

La política del cheque

El Gobierno de Aran acentúa su política de repartir dinero sin garantizar equipamientos y servicios de calidad

Si por alguna cosa se caracteriza el Gobierno de Aran es por su falta de ambición en política social, es decir, en servicios básicos como la atención a las personas dependientes o la movilidad en transporte público.

Convergència Democràtica (CDA), partido en el gobierno y marca del nacionalismo catalán de CiU en Aran, está agudizando su

«política del cheque» que el político de la oposición **Artur Mas** propuso en las elecciones autonómicas. El Ejecutivo de **Carlos Barre-**

ra ha decidido que es mejor repartir el dinero sin crear equipamientos y servicios públicos. Sin embargo, una vez gastado el dinero nada queda de ello y hay que comenzar de nuevo.

El secretario general de Unitat d'Aran (UA), **Paco Boya**, ha declarado que «todo no se puede so-

lucionar con subvenciones en servicios como la atención a las personas dependientes; lo mejor es que la administración sea la que contrate a las trabajadoras familiares para prestar este servicio a las personas que lo requieran, sin que éstas deban preocuparse de buscar al personal».

El problema del transporte

El transporte es de hecho uno de los servicios que ofrece menos garantías. La política del cheque se aplica para el transporte hacia los núcleos pequeños

sin escuela y en el caso del transporte no urgente la situación se agrava con la puesta en funcionamiento de vehículos inadaptados para el transporte de

personas con discapacidad hacia el centro de día. Unitat d'Aran ha denunciado el retraso en estos servicios respecto a otras zonas del entorno y ha recla-

mado una mejor cobertura del transporte público que potencie la comunicación entre las poblaciones y las vías principales.

Un cheque para todo

LA POLÍTICA de repartir dinero para prestar servicios esenciales como el transporte se ha convertido en una práctica habitual del gobierno aranés de Convergència. El Ejecutivo de Barrera ha de saber que los poderes públicos tienen que garantizar una red de equipamientos y servicios para que todos los ciudadanos, especialmente los más desprotegidos, la disfruten sin necesidad de esperar a cada momento el maná caído de la Administración en forma de cheque.

/vediau

Vista de Bausen (Quate Lòcs), núcleo pequeño que necesita transporte público.

locau

Vielha, uns pressupòsti entàs besonhs dera gent

Vielha encare eth nau exercici damb era clara volentat d'incrementar eth benèster des sòns ciutadans. Atau se despren des pressupòsti aprovadi que priorizen per prumèr còp era cultura e es espòrts coma servicis essenciaus e coma activitats complementàries ath torisme de nhèu, en tot balhar atau naues garanties en favor dera estabilitat dera economia locau. Er Ajuntament invertirà 1,7 milions d'èuros en aguesti dus airaus dedicadi ath nau Palai d'Espòrts e ath Festivau de teatre d'Ostiu dera Val d'Aran.

Sedença der Ajuntament de Vielha, presidit per alcalde Joan Riu (UA).

Les tindrà un Centre d'Acollida Turística

Les ha estat una de les deu viles escollides per la Generalitat, amb ciutats com Tortosa i Cervera, per ubicar hi un dels nous portals turístics que difondran el patrimoni històric i cultural de la zona geogràfica que representen. Les es farà ressò de la realitat occitana en el marc d'aquesta iniciativa novedosa per dinamitzar el turisme.

Emilio Medan, alcalde de Les i diputat provincial per UA.

Nuevos aparcamientos en Canejan

Las obras en la carretera de Toran.

El Ayuntamiento de Canejan está invirtiendo 50.000 euros en la construcción de dos

aparcamientos de acceso para los núcleos agregados de Porcingles y Eth Pradet.

ARA CONTRA

Manuela de Madre en Aran

Era vicepresidenta deth PSC, **Manuela de Madre**, a visitat Aran en ua trobada informau a on a encoratjat as militans e simpatizants d'Unitat d'Aran (UA) de cara as eleccions municipaus e tath Conselh Generau que se celebraran en mai, perquè «un nau període

pòt començar a encetar-se en Aran dera man des progressistes d'Unitat d'Aran». **Paco Boya**, qu'acompanhaue a Manuela de Madre, a rebrembat qu'UA ei en disposicion de formar un nau govèrn des d'un projècte integrador e des deth respècte as persones.

ja i vau...

